

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๑๘.๑/ ว

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานในภารกิจของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองแจ้งว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้เป็นรูปธรรมตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ นั้น

คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ กม. สรุปผลการตรวจติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่พบว่า การขับเคลื่อนการดำเนินงานในหลายพื้นที่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ ประกอบกับปัจจุบันรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา) ได้มอบนโยบายการทำงานโดยเน้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ ให้ความสำคัญที่จุดแตกหักของการทำงานในพื้นที่ คือ ตำบล/หมู่บ้าน รวมทั้งข้อสั่งการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสุธี มากบุญ) ที่ให้ขยายผลการปฏิบัติงานไปถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครองจึงขอให้อำเภอศึกษาคู่มือแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ และดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด และให้รายงานผลการดำเนินการของอำเภอตามแบบ กม.๓ พร้อมภาพถ่ายให้จังหวัดเพื่อรวบรวมรายงานให้กรมการปกครองทราบ ทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน โดยเริ่มรายงานครั้งแรกในเดือนมกราคม ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพินิจ บุญเลิศ)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ทำการปกครองจังหวัด
(กลุ่มงานปกครอง)
โทร./โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๖๑๓๓ ,๐-๗๕๓๑-๐๐๙๖

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒

<u>แนวทางปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)</u>

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการแนวทางปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ให้เป็นรูปธรรม ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ดังนี้

1. ให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ พิจารณามอบภารกิจตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวง และ ภารกิจที่ต้องดำเนินการในหมู่บ้านให้ กม.รวมทั้งสนับสนุนภารกิจของ กม. ตามกฎหมาย

2. ให้ กม. เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในระดับหมู่บ้าน และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรพัฒนาเอกชนอื่นที่มีภารกิจหน้าที่ในเรื่องเดียวกันตามที่กฎหมายกำหนด

3. ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณากำหนดกรอบแนวทาง แผนงานหรือโครงการที่สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของ กม.

4. *ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนให้ กม.เป็นองค์กรหลักในการ* บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และนำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่ กม.จัดทำ เป็นข้อมูลในการจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมของ กม. ตามหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางให้ความเห็นชอบ

6. ให้กระทรวงการคลังพิจารณากำหนดระเบียบ แนวทาง ขั้นตอนการจัดตั้งกองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ให้ กม. สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) พิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการใช้และการพัฒนาศักยภาพของ กม. เพื่อให้ส่วนราชการนำไปเป็นคำรับรองการปฏิบัติราชการ

8. ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง พิจารณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ กม. เมื่อได้รับการร้องขอ

ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยรับข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติไปประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วย

คู่มือ

แนวทางการขับเคลื่อน
การดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

กรมการปกครอง

สารบัญ

	หน้า
★ แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘	๑ - ๓
★ เอกสารการถอดบทเรียนการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานฯ	๔ – ๖
★ สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาศักยภาพ กม.ฯ	๗ - ๑๐
★ แบบรายงานผลการขับเคลื่อน กม. ระดับจังหวัด (แบบ กม.๑)	๑๑
★ แบบรายงานผลการขับเคลื่อน กม. ของอำเภอ (แบบ กม. ๒)	๑๒
★ แบบรายงานผลการขับเคลื่อน กม. ระดับอำเภอ (แบบ กม.๓)	๑๓
★ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ	๑๔ - ๑๕

แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ปัจจุบันรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา) ได้ให้ความสำคัญที่จุดแตกหักของการทำงานในพื้นที่ คือ ตำบล/หมู่บ้าน รวมทั้งข้อสั่งการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสุธี มากบุญ) ที่ให้ขยายผลการปฏิบัติไปถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และได้สั่งการให้ ปค. อย่าทิ้ง กม. และต้องทำให้เข้มแข็งจริง ๆ

เพื่อสร้างเอกภาพในการบริหารจัดการให้หมู่บ้านซึ่งเป็นจุดแตกหักของการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทุกภาคส่วนให้เข้มแข็งโดยใช้กลไกของหมู่บ้านคือ กม. เป็นกลไกหลักรับผิดชอบบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินการของทุกภาคส่วน ซึ่งถือเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามคณะรัฐมนตรีที่ได้มีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ประกอบกับ การนำบทเรียนความสำเร็จของจังหวัดศรีสะเกษจากการนิเทศและติดตามผลการดำเนินการของจังหวัด/อำเภอ ในรอบปี ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ รวมทั้งการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการทบทวนภารกิจโครงสร้างการแบ่งงานภายในและกรอบอัตรากำลังของราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๗ ณ โรงแรมเอสดี อเวนิว กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพ กม. เพื่อให้จังหวัด/อำเภอ พิจารณาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ กม. ซึ่งจะทำให้การขับเคลื่อนนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลและการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครองเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ดังนั้น ในปี ๒๕๕๘ กรมการปกครองจึงขอแจ้งแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน กม. ดังนี้

๑. <u>ส่วนกลาง</u>

๑.๑ กำหนดให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. เป็นนโยบายเร่งด่วนของกรมการปกครองในปี ๒๕๕๘

๑.๒ กำหนดให้ทุกสำนัก/กอง ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. (รวมพลัง ปค. ขับเคลื่อน กม.) โดยให้พิจารณาแผนงาน/โครงการที่จะสามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและการทำงานของ กม. ในหมู่บ้าน และเมื่อมีภารกิจหรือโครงการ/กิจกรรมใด ๆ ของสำนัก/กอง ที่จะต้องดำเนินการในหมู่บ้านให้ใช้ กม. เป็นกลไกหลักรับผิดชอบดำเนินการ การหลีกเลี่ยงการจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการใด ๆ ขึ้นมาเพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนและสร้างเอกภาพในการบริหารงานของหมู่บ้าน

๑.๓ บรรจุหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหมู่บ้านให้เข้มแข็งโดย กม. ไว้ในหลักสูตรการศึกษาอบรมทุกระดับที่จัดขึ้นที่วิทยาลัยการปกครอง (วปค.)

๒. <u>ส่วนภูมิภาค</u>

๒.๑ **ในระดับจังหวัด** ขอให้จังหวัดพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๒.๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. โดยขอให้ถือเป็นวาระเร่งด่วนเพราะเป็นการสร้างรากฐานของประเทศให้เข้มแข็งและขับเคลื่อนงานตามนโยบายของรัฐบาลและการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๒ กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพ กม. ของจังหวัดโดยบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด

/ ทั้งแผนงาน ...

ทั้งแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่ต้องใช้งบประมาณ และที่ไม่ใช้งบประมาณ เช่น การให้ความรู้เรื่องงานในหน้าที่ของ กม.และการวัดความเข้าใจหลังให้ความรู้ในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านประจำเดือน เป็นต้น

๒.๑.๓ แสวงหางบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพ กม. เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่จะได้รับจัดสรรจากกรมการปกครอง เช่น งบเหลือจ่ายของจังหวัด เป็นต้น

๒.๑.๔ พิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ กม. เช่น การจัดการประกวด การมอบประกาศเกียรติคุณของผู้ว่าราชการจังหวัดให้แก่หมู่บ้านที่มีผลงานเด่น เป็นต้น

๒.๑.๕ พิจารณาบรรจุปัญหา/ความต้องการของประชาชนที่เกินขีดความสามารถของหมู่บ้านที่จะดำเนินการได้ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ และแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดตามลำดับ

๒.๑.๖ กำหนดให้นายอำเภอรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ในภาพรวมของอำเภอต่อที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการในระดับจังหวัดเป็นประจำทุกเดือน และขอให้กำหนดเป็นตัวชี้วัดเพื่อวัดผลการปฏิบัติงานของนายอำเภอด้วย

๒.๑.๗ กำหนดแนวทาง/ห้วงเวลาการนิเทศและติดตามผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของอำเภอเป็นรายไตรมาส พร้อมทั้งสรุปผลการดำเนินการแจ้งกรมการปกครองทราบ

๒.๑.๘ หาช่องทางการประชาสัมพันธ์ผลงานของ กม. ที่มีผลงานโดดเด่นให้สังคมได้รับทราบ เช่น การร่วมออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย หรือสถานีวิทยุชุมชน เป็นต้น

๒.๑.๙ พิจารณาแนวทางการดำเนินการอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

๒.๑.๑๐ การรายงานผลการดำเนินการขอให้จังหวัดรายงานผลการดำเนินการของจังหวัดตามแบบรายงานผลการขับเคลื่อนฯ (แบบ กม.๑) พร้อมภาพถ่าย และรวบรวมผลการดำเนินการของทุกอำเภอในจังหวัดตามแบบรายงานผลการขับเคลื่อนฯ (แบบ กม.๒) พร้อมภาพถ่าย ให้กรมการปกครองทราบทุกวันที่ ๑๕ ของเดือน โดยเริ่มรายงานครั้งแรกในเดือนมกราคม ๒๕๕๗

๒.๒ **ในระดับอำเภอ** ดำเนินการ ดังนี้

๒.๒.๑ นายอำเภอต้องให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อน กม. อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้กลไกของคณะกรรมการบริหารงานอำเภอแบบบูรณาการ (กบอ.) ขับเคลื่อนการดำเนินการด้วยการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยแต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอร่วมรับผิดชอบการขับเคลื่อนเป็นรายตำบล

๒.๒.๒ มอบหมายชุดปฏิบัติการประจำตำบลลงพื้นที่ร่วมประชุมและทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กม. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยให้กำหนดเป็นตัวชี้วัดเพื่อวัดผลการปฏิบัติงานของข้าราชการที่ร่วมเป็นชุดปฏิบัติการประจำตำบลทุกคน รวมทั้งกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินการของชุดปฏิบัติการประจำตำบลในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการของอำเภอในแต่ละเดือนเป็นประจำทุกเดือน

๒.๒.๓ พิจารณากำหนดหลักสูตรและแผนการฝึกอบรมของโรงเรียนคณะกรรมการหมู่บ้านประจำอำเภอ (รร.กม.อ.) ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยปี ๒๕๕๘ เห็นควรกำหนดให้ กม. จากทุกหมู่บ้านได้เข้ารับการศึกษาอบรมใน รร.กม.อ.

๒.๒.๔ ในการประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านประจำเดือน ให้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำหนดให้มีวาระการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของ กม. ให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะประธาน กม. ได้รับทราบ โดยอาจมอบหมายปลัดอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ หรือ

เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานในเรื่องดังกล่าวเพื่อบรรยายให้ความรู้ ทั้งนี้ ให้กำหนดให้มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังรับฟังการบรรยายด้วย

(๒) กำหนดให้ทุกตำบลนำผลงานของ กม. ในตำบลที่ได้ดำเนินการในรอบเดือนที่ผ่านมา มาจัดแสดงในสถานที่ประชุมฯ โดยเฉพาะผลงานของหมู่บ้านที่มีผลการปฏิบัติงานของ กม. ดีเด่น (A) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ได้เยี่ยมชมและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ทั้งนี้ อำเภออาจกำหนดให้มีการประกวดผลงานการจัดนิทรรศการของแต่ละตำบลและมอบรางวัลเป็นประกาศเกียรติคุณและรางวัลอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

๒.๒.๕ พิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรม การประกวดเพื่อสร้างความตระหนัก กระตุ้น ส่งเสริม และยกย่องเชิดชูเกียรติการทำงานของ กม. ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เช่น การประกวดคุ้มบ้าน/เขตบ้าน การประกวดการจัดสำนักงาน กม. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

๒.๒.๖ สร้างความเข้าใจให้หัวหน้าส่วนราชการ ชุดปฏิบัติการประจำตำบล มีความรู้ความเข้าใจในแก่นของ “แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน” ที่มุ่งหวังให้ประชาชนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการจัดเก็บข้อมูลของตนเอง ด้วยตนเอง เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำโครงการ/กิจกรรม แล้วจัดลำดับความสำคัญของโครงการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของประชาชนในหมู่บ้าน โดยใช้ศักยภาพและทุนของหมู่บ้านก่อนในเบื้องต้น หากเกินขีดความสามารถ จึงขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานจากทุกภาคส่วน ดังนั้น โครงการ/กิจกรรม ตามแผนฯ จึงต้องประกอบด้วย

(๑) โครงการ/กิจกรรมที่หมู่บ้านสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณแต่อย่างใด (ทำเอง)

(๒) โครงการ/กิจกรรมที่หมู่บ้านต้องบูรณาการร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทำร่วม)

(๓) โครงการ/กิจกรรมที่หมู่บ้านต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทำขอ)

๒.๒.๗ กำหนดให้มีการจัดระบบการติดตามและประเมินผลการทำงานของทั้งชุดปฏิบัติการประจำตำบล และ กม. เป็นประจำทุกเดือน

๒.๒.๘ พิจารณาดำเนินโครงการ/กิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่

๒.๒.๙ งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการให้พิจารณาใช้จ่ายจากงบบูรณาการและงบประมาณที่จะได้รับจัดสรรจากกรมการปกครอง รวมทั้งใช้ศักยภาพของอำเภอในการแสวงหาแหล่งงบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินการ

๒.๒.๑๐ การรายงานผลการดำเนินการให้รายงานตามแบบ กม.๓ พร้อมภาพถ่าย ให้จังหวัดทราบภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน เพื่อให้จังหวัดรวบรวมส่งกรมการปกครอง

****

การถอดบทเรียนการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และคณะกรรมการหมู่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ

จังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดที่ถือได้ว่าเป็น The best ของการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และคณะกรรมการหมู่บ้าน อย่างเป็นรูปธรรมและเห็นผลชัดเจน และมีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นประจำและสม่ำเสมอ นอกเหนือจากงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่เป็นปกติ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยเน้น 3 เสาหลักที่สำคัญคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ คณะกรรมการหมู่บ้าน และชุดรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน

ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ (นายประทีป กีรติเลขา) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคนซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญ เป็นบุคลากรด้านปกครองท้องที่ และคิดว่าทำอย่างไรจะให้คนมีจิตใจบริการและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่เดือน พ.ค. 2555 ได้จัดทำโครงการการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อเป็นการเติมเต็มวิทยายุทธให้กับคนซึ่งเป็นเครื่องมือหลักของการพัฒนา โดยการให้ความรู้ การทดสอบความรู้ที่ได้รับ พร้อมทั้งการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งในเริ่มแรกได้ใช้งบประมาณเหลือจ่ายของจังหวัดในการดำเนินโครงการดังกล่าว ในการจัดทำโครงการฯ ดังกล่าว ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน จ.ศรีสะเกษ ได้ดำเนินการมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ ๒ ปีเศษ

สิ่งที่ จ.ศรีสะเกษ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มาอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้

1. การทดสอบความรู้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ทุกเดือน ให้ที่ทำการปกครองจังหวัดเป็นหน่วยกลางในการออกข้อสอบและจัดส่งข้อสอบ เพื่อให้การวัดผลนั้นเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งจังหวัด

2. การประชุมคณะกรมการจังหวัด และนายอำเภอประจำเดือน จะได้มีการแจกหัวข้อการทดสอบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ประจำเดือน โดยไม่เจาะจงว่าจะเป็นเฉพาะงานในหน้าที่เท่านั้น พร้อมทั้งข้อสอบปิดผนึก ใช้สำหรับทดสอบความรู้ภายหลังการให้ความรู้โดยวิทยากรผู้มีความรู้ในด้านนั้น (Learning by Doing) ลดปัญหาการร้องเรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ได้เป็นจำนวนมาก

3. จัดงบประมาณสำหรับเป็นค่าอาหารกลางวัน หัวละ 40 บาท/คน ในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นประจำทุกเดือน

4. สนับสนุนงบประมาณในการตัดชุดเครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาวให้กับกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ทุกคน เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

5. การกำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชุมร่วมกับ อปท. เป็นประจำทุกเดือน เสมือนเป็นผู้ตรวจสอบดูแล

6. การจัดสรรรางวัลเป็น “สูทสามารถ” สำหรับผู้ที่มีผลคะแนนสูงสุดในการทดสอบความรู้ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

7. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ทุกคน สามารถโทรศัพท์ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดได้โดยตรงในการแจ้งเบาะแสต่างๆ ในพื้นที่

8. นำกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีผลงานโดดเด่นร่วมจัดรายการ **“ผู้ว่ามาแล้ว”** เพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานและกำหนดให้ทุกหมู่บ้านรับฟังทางหอกระจ่ายข่าว

ในปี 2558 จังหวัดศรีสะเกษ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามโครงการพัฒนาศักยภาพกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ และโครงการพัฒนาศักยภาพ กม. เป็นจำนวน 5.5 ล้านบาท

การลงพื้นที่อำเภออุทุมพรพิสัย และอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ทำให้ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานและการบริหารงานที่แตกต่างกัน แต่ทั้ง 2 อำเภอ ดำเนินการขับเคลื่อนตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครองสั่งการ รวมถึงนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และคณะติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ทำให้เห็นได้ว่า กม. ได้ก้าวข้ามในเรื่องความรู้ในบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กม. แล้ว และปีนี้กรมการปกครองทำให้ กม. มีความตื่นตัวในการปฏิบัติหน้าที่และพร้อมบูรณาการการทำงานอย่างต่อเนื่อง กรมการปกครองควรจะมองในเรื่องของการสร้างกระบวนการความคิด การมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ของ กม. อีกทั้ง จ.ศรีสะเกษ ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนคณะกรรมการหมู่บ้านครบทุกอำเภอ และได้ดำเนินการกำหนดหลักสูตรตามที่กรมการปกครองสั่งการ ในการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่หรือขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ ของคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการทดสอบก่อนและหลังการอบรม

ดังนั้น ปัญหาของ กม. ที่เป็นปัญหาหลักในปัจจุบันที่สำคัญที่สุด คือ การเน้นย้ำให้นายอำเภอให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อน กม. และการบูรณาการงานในพื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่มีหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดเครือข่ายการทำงานในด้านต่างๆ มากมาย ทุกภาคส่วนควรหันมาใช้กลไก กม. ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานพื้นที่ ลดความซ้ำซ้อนในการสั่งการ และปัญหารองลงมา คือ กม. ไม่มีความมั่นใจในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของ กม.

หัวใจหลักในการพัฒนา กม. ให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ คือ

1. การพัฒนาคน คือ การอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง
2. การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยใช้กลไก กม. เป็นเครื่องมือหลักในการทำงาน
3. การสร้างความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ กม. ที่ได้สร้างผลงานเป็นที่ประจักษ์

สรุปผลการติดตามและประเมินผลฯ ระหว่างวันที่ 19-20 กันยายน 2557 ณ ที่ทำการปกครองจังหวัดและอำเภอ และจากการทำ workshop เมื่อวันพุธที่ 21 กันยายน 2557 ณ โรงแรมพรหมพิราม จังหวัดศรีสะเกษ ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ในปี 2558 ดังนี้

1. กระบวนการขับเคลื่อน กม.

- ควรปรับปรุงโครงสร้างของ กม. ในแต่ละด้านให้มีความชัดเจนขึ้น รวมถึงคุณสมบัติของ กม. ในแต่ด้าน ให้มีความเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ
- การกำหนดตัวชี้วัดของงานในแต่ละด้าน เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของ กม. เพื่อให้ กม. แข่งขันกันพัฒนา โดยใช้ชุดปฏิบัติการประจำตำบลเป็นผู้ประเมิน
- การเสริมสร้างอัตลักษณ์ให้ กม. เกิดความชัดเจน และมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่ประจักษ์
- การขับเคลื่อนชุดปฏิบัติการประจำตำบลเป็นพี่เลี้ยงคณะกรรมการหมู่บ้านอย่างจริงจัง
- การอบรมให้ความรู้ กม. อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่

- การกระตุ้นให้อำเภอขับเคลื่อนโรงเรียนคณะกรรมการหมู่บ้านประจำอำเภอให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

- การสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- การกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำประชาคม (ร่วมคิด ร่วมประชาคม ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์)

2. ปัจจัยความสำเร็จ

- การสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ในพื้นที่

- การส่งเสริมนายอำเภอให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม. ในพื้นที่ให้เป็นที่ประจักษ์

- การสร้างความภาคภูมิใจ และการสร้างขวัญกำลังใจ เช่น รางวัลต่าง ๆ เครื่องแบบ กม. หรือสิทธิประโยชน์อื่นตามสมควร

- การส่งเสริมให้ กม. มีจิตสำนึก จิตอาสา และพัฒนาการทำงานเป็นทีม

3. ความยั่งยืน

- การบูรณาการส่วนราชการภายในอำเภอให้เห็นความสำคัญกับการใช้กลไก กม. ในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกัน

- การสร้างภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและต่อยอดการทำงาน

- กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง กม. ด้วยกัน

- การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยกรมการปกครอง

****

สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาศักยภาพ กม.
จากโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการทบทวนภารกิจโครงสร้างการแบ่งงานภายในและกรอบอัตรากำลังของราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมการปกครอง
เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2557 เวลา 09.00 น.
ณ โรงแรมเอสดี อเวนิว กรุงเทพมหานคร

<u>ประเด็นที่ 1</u> ทำอย่างไร นายอำเภอและปลัดอำเภอ จะให้ความสำคัญกับคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

- ต้องชี้แจงและทำความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้เห็นว่า กม. เป็นรากฐานของแผ่นดิน
- นายอำเภอและปลัดอำเภอ ต้องลงพื้นที่และเข้าประชุมชี้แจงให้พี่น้องประชาชนเข้าใจด้วยตนเอง
- จะต้องมีการวางระบบติดตามที่ชัดเจน
- กรมการปกครองต้องสั่งการเน้นย้ำให้ นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม.
- งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน
- มีแผนงาน/แนวทางเชื่อมโยงในการปฏิบัติระหว่าง นายอำเภอ ปลัดอำเภอ และกม.
- กรมการปกครองควรกำหนดตัวชี้วัดในการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของนายอำเภอและปลัดอำเภอ
- กรมการปกครองควรกำหนดเป็นนโยบายเน้นหนัก
- กรมการปกครองควรจัดอบรม นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ เพื่อมอบหมายภารกิจการลงพื้นที่ พร้อมรายงานเป็น e-report พร้อมภาพถ่ายให้กรมการปกครองทราบ
- ให้ถือเป็นภารกิจหลักของ นายอำเภอและปลัดอำเภอ ในการลงพื้นที่ทุกครั้ง จะต้องพบปะเยี่ยมเยียน กม. เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์กับ กม. สร้างความคุ้นเคย และให้คำปรึกษาแนวทางการทำงาน
- จัดให้มีโครงการนายอำเภอ/ปลัดอำเภอ ออกตรวจนิเทศงาน กม. ทุกเดือน และรายงานผล
- จัดให้มีการประกวด กม. ในระดับอำเภอ จังหวัด ภาค เป็นประจำทุกปี โดยแยกการประกวด กม. ออกเป็นหลายๆ ด้าน
- ขอให้ส่วนราชการหยุดการสร้างเครือข่ายในระดับหมู่บ้าน แต่ให้ใช้ กม. ฝ่ายต่างๆ ดำเนินการแทน หรือถ้ามีการสร้างเครือข่ายก็ต้องให้คนๆ นั้น เป็น กม. ด้วย
- ปรับแนวคิดและวิธีการทำงานของอำเภอให้ยึดความเข้มแข็งและจุดแตกหักของหมู่บ้านเป็นสำคัญ
- สร้างกระบวนการขับเคลื่อนปลัดอำเภอชุดปฏิบัติการประจำตำบลให้เป็นรูปธรรม
- ให้นำเรื่อง กม. เข้าที่ประชุม กบอ. เพื่อทำความเข้าใจกับส่วนราชการในพื้นที่
- ประชาสัมพันธ์ยกย่อง นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ ที่มีผลการปฏิบัติงาน กม. ดีเด่น และควรมีผลตอบแทนด้วย เช่น การพิจารณาขั้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น
- ควรมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้าน กม. ของ นายอำเภอและปลัดอำเภอ

<u>ประเด็นที่ 2</u> ทำอย่างไรให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) มีจิตวิญญาณในการทำงาน

- ทุกหน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญกับ กม. ในการแต่งตั้งเป็นกรรมการด้านต่างๆ อย่างแท้จริง
- ควรมีค่าตอบแทนเช่นเดียวกับ อสม. เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ กม.
- จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของ กม. เป็นประจำทุกเดือน โดยใช้กลไกโรงเรียนคณะกรรมการหมู่บ้านประจำอำเภอ

- มีการมอบรางวัลและสิทธิประโยชน์อื่น รวมทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับ กม. ที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น

- การคัดเลือก กม. ต้องเน้นหาผู้มีจิตอาสาอย่างแท้จริงมาทำงาน กม. จึงจะให้ความสำคัญตนเองและมีผลงาน เพราะ กม. ไม่มีค่าตอบแทน

- ปลูกจิตสำนึกให้ กม. เห็นถึงความสำคัญในฐานะ กม. ซึ่งเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการหมู่บ้าน

- คัดเลือกผู้มีผลงานโดดเด่นในแต่ละเดือน มอบใบประกาศเกียรติคุณในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการในอำเภอ

- ปรับวิธีคิดและการทำงาน การสร้างทีมงาน

- สร้างจิตสำนึกของ กม. เพื่อให้เกิดความผูกพันกับประชาชนในหมู่บ้าน

- ควรกำหนดหลักสูตร “พิธีกรประจำหมู่บ้าน” เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์งานของ ปค.

- ใช้สื่อต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์งานของ กม. ให้เป็นที่รู้จักในสังคม และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของ กม. ให้โดดเด่นชัดเจน

- เสริมสร้างให้ กม. มีความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ ภารกิจในการทำงาน ประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ได้

- กำหนดโครงสร้าง กม. โดยตำแหน่งให้มีความชัดเจน ให้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้รับเลือกเป็น กม.

- อำเภอต้องมีความจริงจังในการขับเคลื่อน กม. ต้องปลูกฝังให้ กม. ทำงานด้วยใจเพื่อหมู่บ้านของตนเอง

- เน้นการทำงานเป็นทีม

<u>ประเด็นที่ 3</u> ทำอย่างไรแผนพัฒนาหมู่บ้านจะมีชีวิต

- แก้กฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับฟังแผนพัฒนาหมู่บ้าน และนำไปสู่การพัฒนาอย่างจริงจัง

- แผนต้องนำไปกระจายให้มีการปฏิบัติในระดับต่างๆ เช่น ในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือหากเกินอำนาจของอำเภอ จังหวัดหรือส่วนกลางต้องลงมาดูแล

- จะต้องเป็นแผนที่สะท้อนปัญหาความเดือดร้อนที่แท้จริงของหมู่บ้าน โดยผ่านการบูรณาการ/ความเห็นชอบของทุกภาคส่วน และสามารถปฏิบัติได้จริงตามแผนฯ

- จัดให้มีการประกวดแผนพัฒนาหมู่บ้าน และมอบรางวัลประเภท “แผนพึ่งพาตนเอง” คือ แผนงานกิจกรรมที่หมู่บ้านดำเนินการได้เอง โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณ

- แต่งตั้งให้ กม. คนใดคนหนึ่งเป็นนักวิชาการหมู่บ้าน / จนท.วิเคราะห์นโยบายและแผน ประจำหมู่บ้าน

- ทุกส่วนราชการในอำเภอต้องให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาหมู่บ้าน

- ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในหมู่บ้านเห็นความสำคัญในการร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

- ควรมีกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่ชัดเจน

- อบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านแก่ กม.

- รัฐจะต้องพิจารณาให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านของ กม.

- สร้างความตระหนักและกำชับให้นายอำเภอทั่วประเทศได้เข้าใจกระบวนการของแผนทุกระดับและส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพ

- การประเมินและให้รางวัลแก่หมู่บ้านที่มีแผนพัฒนาหมู่บ้านดีเด่น เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน
- ปลุกพลังประชาชนในหมู่บ้านให้มีความเข้าใจและคิดที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้านของตน
- กระตุ้นให้มีการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านในลักษณะไม่ใช้งบประมาณให้มาก โดยเป็นการดำเนินการของหมู่บ้านเอง
- ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้ กม. ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ไขปัญหา ในหมู่บ้านของตนเอง
- ควรมีการทบทวนและประเมินผลการนำแผนพัฒนาหมู่บ้านไปสู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การปรับแผนพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้แผนพัฒนาหมู่บ้านมีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอด เสมือนหนึ่งเป็นแผนที่มีชีวิต
- การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านจะต้องมีชุดปฏิบัติการประจำตำบลร่วมเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ
- แผนพัฒนาหมู่บ้านจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน

<u>ประเด็นที่ 4</u> บทบาทที่เด่นที่สุดของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) คืออะไร

- การทำงานเป็นทีมของ กม. ในการร่วมกันพัฒนาหมู่บ้าน
- การไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทในหมู่บ้าน
- การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน
- แจ้งเบาะแสการกระทำผิดกฎหมาย
- ดูแลรักษาป่าไม้ และที่สาธารณประโยชน์ อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน
- การส่งเสริมอาชีพในหมู่บ้าน
- การรณรงค์การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- การรักษาความสงบเรียบร้อยร่วมกับชุด ชรบ.
- การนำปัญหามาถกแถลงและหาวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างสม่ำเสมอ
- การรับข้อสั่งการจากหน่วยงานราชการ นโยบายรัฐบาลนำไปขับเคลื่อนในหมู่บ้านให้ได้ผลเป็นรูปธรรม
- การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนภายในหมู่บ้าน เช่น งานบุญตามประเพณี งานพัฒนาต่างๆ
- ช่วยเหลือนายอำเภอในการทำงานในหมู่บ้าน ตำบล
- ทำหน้าที่เป็น ครม. ของหมู่บ้าน ในการพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง
- เป็นศูนย์รวมผู้นำในหมู่บ้าน เพื่อร่วมมือกันทำงานพัฒนาท้องที่ในทุกมิติ ร่วมกับภาคส่วนต่างๆ
- มีการออกกฎกติกาการอยู่ร่วมกันในหมู่บ้านอย่างชัดเจน จริงจัง ปฏิบัติได้จริง

<u>ข้อเสนอแนะอื่นๆ</u>

- กม. และ อพป. ควรขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน ไม่ควรแบ่งแยก ทำให้หมู่บ้าน อพป. เสียโอกาส
- อาจเน้นให้ กม. แต่ละพื้นที่มีคณะทำงานด้านอื่นๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน
- เสนอให้มีการแก้ไขโครงสร้างของคณะกรรมการตำบล (กต.) ให้สอดคล้องกับคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

- ส่งเสริมให้กำนันจัดประชุมคณะกรรมการตำบล (กต.) เป็นประจำทุกเดือน เพื่อเชื่อมโยงการทำงานในระดับตำบลให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ

ข้อเสนอแนะ (เพิ่มเติม)

1. กรมการปกครองต้องสร้างความเข้าใจให้นายอำเภอเล็งเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของกลไก กม. รวมทั้งแนวทางในการบริหารจัดการกับ กม. และกรมการปกครองต้องใช้เป็นตัวชี้วัดในการส่งเสริมการดำเนินงาน

2. ควรคัดสรรบุคคลที่เหมาะสมมาเป็น กม. ก่อน จึงจะสามารถทำให้ผลงานของ กม. ออกมาเป็นที่ประจักษ์

3. การเป็นผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน คือ บทบาทเด่นของ กม. ในฐานะแกนนำของหมู่บ้าน

****

แบบรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ประจำเดือน ..... พ.ศ. .....

จังหวัด .....

ลำดับที่	ข้อสั่งการ	ผลการดำเนินการ		แนวทางการดำเนินการ หรือแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (อธิบายพอสังเขป)	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ
		ดำเนินการแล้ว (จำนวนครั้ง/โครงการ)	ยังไม่ดำเนินการ			
๑	แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กม.					
๒	การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพ กม.					
๓	การจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ กม.					
๔	แนวทางการบรรจุแผนพัฒนาหมู่บ้านไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาของ อปท. (ส่วนที่เกินความสามารถของหมู่บ้าน)					
๕	การรายงานผลการขับเคลื่อนประจำเดือน ในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด					
๖	การกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานของนายอำเภอ					
๗	การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของอำเภอ (ไตรมาสที่ .....)					
๘	แนวทางการดำเนินการอื่น ๆ ตามบริบทของพื้นที่ (ระบุ)					

แหล่งงบประมาณอื่น ๆ (นอกเหนือจากที่กรมการปกครอง จัดสรร เช่น โครงการสนับสนุนการบูรณาการและการขับเคลื่อนนโยบายในระดับอำเภอและท้องที่ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘)

๑. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท

๒. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท

(ลงชื่อ) ..... ผู้รายงาน

(.....)

ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

หมายเหตุ ๑. รายงานให้ ปค. ทราบ ทุกวันที่ ๑๕ ของเดือน โดยให้เริ่มรายงานครั้งแรกในเดือนมกราคม ๒๕๕๘

๒. ขอให้จังหวัดให้ความสำคัญและรายงานผลการดำเนินการตามกำหนดเวลา พร้อมภาพถ่ายโครงการ/กิจกรรม

แบบรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในระดับอำเภอ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ประจำเดือน ..... พ.ศ. .....

จังหวัด .....

ลำดับที่	อำเภอ	แต่งตั้ง หน.ส่วนราชการร่วมเป็น ชปต. (๑)		ชุด ชปต. ลงพื้นที่ (๒)		กำหนดหลักสูตรและแผนการฝึกอบรม ปี ๒๕๕๘ (๓)		วันประชุม กน./ผญบ. (๔)				โครงการประกวดยกย่องเชิดชูเกียรติในรอบเดือน (๕)	การสร้างความเข้าใจเรื่องแผนพัฒนาหมู่บ้านให้แก่ หน.ส่วนราชการและชุด ชปต. (๖)		นายอำเภอติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (๗)								หมายเหตุ
								การให้ความรู้	ผู้ผ่านการทดสอบความรู้	การแสดงผลงานโดดเด่นของ กม.	อื่น ๆ เช่น มอบรางวัล				ชุด ชปต.				กม.				
		ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	จำนวนครั้ง	จำนวนหมู่บ้าน	หลักสูตร (จำนวน)	เป้าหมาย (คน)	(จำนวนเรื่อง)	(ร้อยละ)	(จำนวนหมู่บ้าน)	(ครั้ง)	(จำนวนโครงการ)	ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	รอบ ๑ (ครั้ง)	รอบ ๒ (ครั้ง)	รอบ ๓ (ครั้ง)	รอบ ๔ (ครั้ง)	รอบ ๑ (ครั้ง)	รอบ ๒ (ครั้ง)	รอบ ๓ (ครั้ง)	รอบ ๔ (ครั้ง)	
๑	.....																							
๒	.....																							
๓	.....																							
๔	.....																							
	ฯลฯ																							

(๘) **แหล่งงบประมาณอื่น ๆ** (นอกเหนือจากที่ ปค. จัดสรร เช่น โครงการสนับสนุนการบูรณาการและการขับเคลื่อนนโยบายในระดับอำเภอและท้องที่ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘)

๑. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท
๒. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท
๓. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท
๔. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท

(ลงชื่อ) ..... ผู้รายงาน
(.....)
ปลัดจังหวัด .....

หมายเหตุ

๑. รายงานให้ ปค. ทราบ **ทุกวันที่ ๑๕ ของเดือน โดยให้เริ่มรายงานครั้งแรกในเดือนมกราคม ๒๕๕๘**

๒. ขอให้อำเภอให้ความสำคัญและรายงานผลการดำเนินการตามกำหนดเวลา พร้อมภาพถ่ายโครงการ/กิจกรรม

๓. คำอธิบายแบบรายงาน

(๑) หมายถึงการแต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบการขับเคลื่อน กม. เป็นรายตำบล

(๒) จำนวนครั้งที่ หมายชุดปฏิบัติการประจำตำบลลงพื้นที่ร่วมประชุมกับ กม. และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ กม. ในการดำเนินงานในพื้นที่เป็นรายตำบล

(๓) การกำหนดหลักสูตร/แผนการฝึกอบรม โดยใช้โรงเรียนคณะกรรมการหมู่บ้านประจำอำเภอในปี ๒๕๕๘

(๔) จำนวนครั้งของการอบรมให้ความรู้ในวันประชุม กน./ผญบ. พร้อมทดสอบหลังการอบรม / การแสดงผลงานโดดเด่นของ กม. ในรอบเดือน / การมอบรางวัล เช่น ใบประกาศเกียรติคุณ เงินรางวัล เป็นต้น

(๕) จำนวนโครงการของการจัดทำโครงการประกวดเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับ กม. ที่มีผลงานโดดเด่น และรางวัลที่กำหนดขึ้น

(๖) การสร้างความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำ "แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน" ให้กับหัวหน้าส่วนราชการและชุดปฏิบัติการประจำตำบลทุกคนได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเป็นพี่เลี้ยงให้กับ กม. ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน

(๗) จำนวนครั้งของการลงพื้นที่ของนายอำเภอเพื่อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการประจำตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน

รอบ ๑ (ตั้งแต่เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗) ให้รายงานในเดือนมกราคม ๒๕๕๘

รอบ ๒ (ตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๕๘) ให้รายงานในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘

รอบ ๓ (ตั้งแต่เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๘) ให้รายงานในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘

รอบ ๔ (ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๘) ให้รายงานในเดือนกันยายน ๒๕๕๘

(๘) แหล่งงบประมาณอื่น เช่น เงินเหลือจ่ายจากจังหวัด เงินสนับสนุนจาก อปท. เป็นต้น

แบบรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในระดับอำเภอ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘

ประจำเดือน ..... พ.ศ. .....

อำเภอ ..... จังหวัด .....

แต่งตั้ง หน.ส่วนราชการรับผิดชอบตำบล (๑)		ชุด ชปต. ลงพื้นที่ (๒)		กำหนดหลักสูตรและแผนการฝึกอบรม ปี ๒๕๕๘ (๓)		วันประชุม กน./ผญบ. (๔)				โครงการประกวดยกย่องเชิดชูเกียรติให้แก่ กม. ในรอบเดือน (๕)			การสร้างความเข้าใจเรื่องแผนพัฒนาหมู่บ้านให้แก่ หน.ส่วนราชการและชุด ชปต. (๖)		นายอำเภอติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (๗)								หมายเหตุ
															ชุด ชปต. (ครั้ง)				กม. (ครั้ง)				
ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	จำนวนครั้ง	จำนวนหมู่บ้าน	หลักสูตร (จำนวน)	เป้าหมาย (คน)	การให้ความรู้ (จำนวนเรื่อง)	ผู้ผ่านการทดสอบความรู้ (ร้อยละ)	การแสดงผลงานโดดเด่นของ กม. (จำนวนหมู่บ้าน)	อื่น ๆ เช่น มอบรางวัล (ครั้ง)	จำนวนโครงการ	รางวัล		ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	รอบ ๑	รอบ ๒	รอบ ๓	รอบ ๔	รอบ ๑	รอบ ๒	รอบ ๓	รอบ ๔	
											คน	หมู่บ้าน											

(๘) **แหล่งงบประมาณอื่น ๆ** (นอกเหนือจากที่ ปค. จัดสรร เช่น โครงการสนับสนุนการบูรณาการและการขับเคลื่อนนโยบายในระดับอำเภอและท้องที่ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘)

๑. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท
๒. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท
๓. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท
๔. ..... จำนวนงบประมาณ ..... บาท

(ลงชื่อ) ..... ผู้รายงาน
(.....)
นายอำเภอ .....

หมายเหตุ ๑. รายงานให้จังหวัด ทราบ **ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือน โดยให้เริ่มรายงานครั้งแรกในเดือนมกราคม ๒๕๕๘**

๒. ขอให้อำเภอให้ความสำคัญและรายงานผลการดำเนินการตามกำหนดเวลา พร้อมภาพถ่ายโครงการ/กิจกรรม

๓. คำอธิบายแบบรายงาน

(๑) หมายถึงการแต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบการขับเคลื่อน กม. เป็นรายตำบล

(๒) จำนวนครั้งที่ หมายถึงชุดปฏิบัติการประจำตำบลลงพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานหรือประชุมกับ กม. และเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ กม. ในการดำเนินงานในพื้นที่เป็นรายตำบล

(๓) การกำหนดหลักสูตร/แผนการฝึกอบรม โดยใช้โรงเรียนคณะกรรมการหมู่บ้านประจำอำเภอในปี ๒๕๕๘

(๔) จำนวนครั้งของการอบรมให้ความรู้ พร้อมทดสอบหลังการอบรม / การแสดงผลงานโดดเด่นของ กม. ในรอบเดือน / การมอบรางวัล เช่น ใบประกาศเกียรติคุณ เงินรางวัล เป็นต้น

(๕) จำนวนครั้งของการจัดทำโครงการประกวดเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับ กม. ที่มีผลงานโดดเด่น และรางวัลที่กำหนดขึ้น

(๖) การสร้างความเข้าใจในเรื่องของการจัดทำ "แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน" ให้กับหัวหน้าส่วนราชการและชุดปฏิบัติการประจำตำบลทุกคนได้รับทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเป็นพี่เลี้ยงให้กับ กม. ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน

(๗) จำนวนครั้งของการลงพื้นที่ของนายอำเภอเพื่อติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการประจำตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน

รอบ ๑ (ตั้งแต่เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๗) ให้รายงานในเดือนมกราคม ๒๕๕๘

รอบ ๒ (ตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๕๘) ให้รายงานในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘

รอบ ๓ (ตั้งแต่เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๘) ให้รายงานในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘

รอบ ๔ (ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๘) ให้รายงานในเดือนกันยายน ๒๕๕๘

(๘) แหล่งงบประมาณอื่น เช่น เงินเหลือจ่ายจากจังหวัด เงินสนับสนุนจาก อปท. เป็นต้น